

Ny læreplan, nye muligheter?

Et didaktisk perspektiv

Marianne Berg-Stølen,
Geiranger, 25.-26.oktober 2022

"Skoleutvikling skjer gjennom læreplantolkning og læreplanarbeid"

-Bjørn Bolstad-

Mål for kurset

- Bli bedre kjent med sentrale endringer i ny læreplan i norsk for voksne innvandrere
- Få øving i å bruke læreplanen som arbeidsverktøy i konkret tolknings- og planleggingsarbeid
- Utvikle et læringsopplegg sammen med dyktige fagfolk ved hjelp av kreative metoder

---

Tidsplan tirsdag

Kl. 11.30: Ny læreplan: sentrale endringer og litt bakgrunn
 Kl. 12.00: Introduksjon til workshop 1
 Kl. 12.15: Pause
 Kl. 12.30: Workshop 1
 Kl. 13.15: Lunsj
 Kl. 14.15: Introduksjon til workshop 2
 Kl. 14.30: Workshop 2
 Kl. 15.00: Pause
 Kl. 15.15: Introduksjon til workshop 3
 Kl. 15.45: Workshop 3
 Kl. 17.00: Ferdig for dagen

Sentrale endringer i ny læreplan -og litt bakgrunn

Hvorfor ny læreplan?

- Integreringsstrategien *Integrering gjennom ny kunnskap og ny integreringslov:*
  - **Va r i g t i l k n y n i n g t i l a r b e i d e t**
  - **S a t s i n g p å f o r m e l l k o m p e t a n s e**
  - **F l e r e i n t e g r e r e k v a l i f i s e r i n g a p**
  - **F r a a n t a l t i m e r t i l s p r å k l i g n i v å**
- Behov for fleksibel læreplan med språklig nivå som slutt mål

---

Ny struktur, nye begreper, nytt innhold

- ▼ Om faget
- ▼ Kartlegging og organisering av opplæringen
- ▼ Kjerneelementer
- ▼ Tverrfaglige temaer
- ▼ Grunnleggende ferdigheter
- ▼ Nivåer og kompetansemål
- ▼ Vurderingsordninger

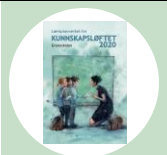

Struktur og begreper som i grunnopplæringa

- **NOU 2015:8** Fremtidens skole – Fornyelse av fag og kompetanser.
- **NOU 2014:7**:Elevenes læring i fremtidens skole
- **Meld. St. 28 (2015- 2016)**: Fag- fordypning- forståelse - en fornyelse av kunnskapsløftet
- Forsknings- og utredningsarbeid knyttet til kompetanser for det 21. århundre

---

Samfunnstrekk i det 21. århundre

- kompleksitet
- teknologisk utvikling
- høy endringstakt
- mangfold og globalisering

Hvilke kompetanser trenger vi i det 21. århundre?

NOU 2014:7/ 2015:87

Endringer i læreplanen

Meld. St. 28 (2015-2016)

• Komplekse utfordringer -tverrfaglighet • Dybdekompetanse i fag • Kompetanse i å lære- livslang læring • Kritiske tenkning og problemløsning • Digital kompetanse • Flerspråklig og flerkulturell kompetanse • Kommunikasjon og deltakelse	• Tverrfaglige temaer • Kjerneelementer • Kompetansedefinisjonen, kompetansemål • Kompetansedefinisjonen, kompetansemål • Grunnleggende ferdighet, kompetansemål • Om faget: ressursperspektiv • Hele faget :-)

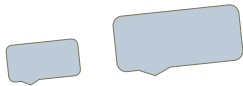

Hva tenker du om vurderingene av et endret kompetansebehov framover og endringene det har medført i læreplanen?

Endringer på innholdssida

Føringer fra Kompetanse Norge

Endringer i læreplanen

Blant annet:

1. Kompetansedefinisjonen i Meld. St. 28 (2015- 2016) skal inn 2. Domener i ny form, ikke tematiske lister 3. Sporbegrepet skal ut	1. Ny kompetansedefinisjon 2. Domener og temaer i læreplanen i mer overordnet form 3. Spor nevnes ikke under organisering Nå organisering ut fra læringsfremmende fellesskap med utgangspunkt i hva deltakeme har felles

---

Endringer på innholdssida

Tillegg til Det europeiske rammeverket for språk (2018)	Endringer i læreplanen
<ul style="list-style-type: none"> • Nye og mer utfyllende beskrivelser på nivåene ➢ Mediering ➢ Språklæringsstrategier ➢ Språklig-digitale mål oppdatert ➢ Flerkulturell kompetanse og flerspråkighet ➢ ++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Kjemelementene: <ul style="list-style-type: none"> ➢ språklæringsstrategier, resepsjon, produksjon, samhandling, mediering ➢ Nye og endrede kompetansemål

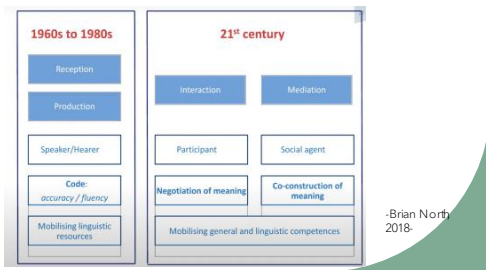

Endringer i synet på språkbrukeren

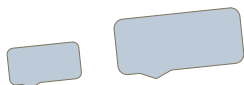

Hva fanger interessen din mest ift. endringene som er løftet fram her?

Læreplannivåer -Goodlad

- Den ideologiske læreplanen
- Den formelle læreplanen
- Den tolkede læreplanen
- Den iverksatte læreplanen
- Den erfarte læreplanen

Introduksjon til workshop 1:

Mål for opplæringa i norsk for voksne innvandrere

Hvordan nærme seg en læreplan som et arbeidsverktøy?

Lese fra start..?

- ▼ Om faget
- ▼ Kartlegging og organisering av opplæringen
- ▼ Kjerneelementer
- ▼ Tverrfaglige temaer
- ▼ Grunnleggende ferdigheter
- ▼ Nivåer og kompetansemål

Fokusere på én ting..?

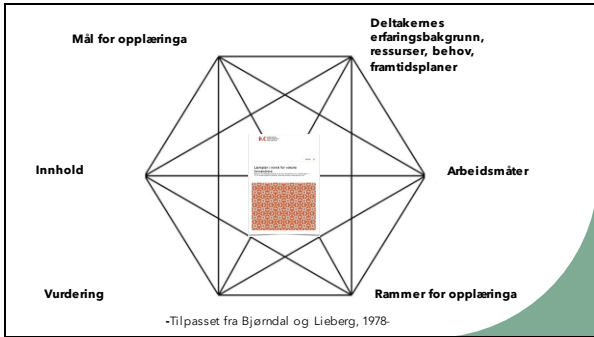

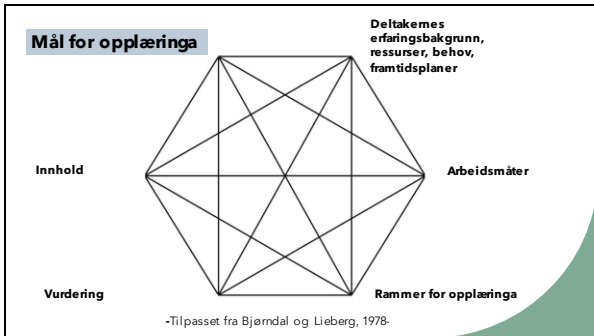

Overordnede mål

«Faget norsk for voksne innvandrere skal sammen med faget samfunnskunnskap gjøre voksne innvandrere best mulig rustet for hverdagsliv, utdanning og arbeidsliv i Norge.»

- Fagets relevans og sentrale verdier, LP-

Overordnede mål

«Faget skal bidra til at de lærer språket de trenger for å ta aktivt del i det norske samfunnet, skape seg gode liv og bidra med sine ressurser.»

- Fagets relevans og sentrale verdier, LP.

Kjerneelementene..

..beskriver det mest vesentlige deltakerne må lære for å kunne mestre og bruke faget

---

Kjerneelementene i norsk for voksne innvandrere

Språkklæringsstrategier

Resepsjon (lytte, lese)

Produksjon (snakke, skrive)

Samhandling (muntlig og skriftlig)

Mediering (legge til rette for og bidra til forståelse og kommunikasjon)

Kjerneelement - kompetansemål

- Utgangspunkt for utforming av kompetansemål
- Utdypet og konkretisert i kompetansemålene
- Skal til sammen gi retning og skape sammenheng i arbeidet med kompetansemålene på tvers av ferdigheter og nivåer
- Å se kjerneelement og kompetansemål i sammenheng kan gi en bedre forståelse av begge deler

---

Kompetansemål

- Beskriver språkhandlinger -hva en skal kunne gjøre med språket

Deltakeren skal kunne **samarbeide** om enkle oppgaver ved å **komme med forslag**, **spørre** hva andre mener og **be** om repetisjon eller omformulering.

(muntlig, A2)

Kompetansemål- kjerneelement

Deltakeren skal kunne skrive og svare på enkle meldinger.

-A2, skrive-

Samhandling

Kjerneelementet samhandling beskriver kommunikasjonssituasjoner der to eller flere parter må samarbeide språklig for å forstå hverandre og skape felles mening. Dette innebærer ofte at man må kombinere resepsjon og produksjon, og kan foregå både muntlig og skriftlig. Det er sentralt at alle parter er aktive, for eksempel ved å bidra med ny informasjon, be om oppklaring eller bare markere forståelse, enighet eller uenighet. Deltakerne skal utvikle norskferdigheter og strategier som gjør dem i stand til å samhandle i relevante situasjoner og medier i dagliglivet.

Hvilke typer meldinger må deltakerne kunne skrive og svare på når de skal...

« (...) lære språket de trenger for å ta aktiv del i det norske samfunnet, skape seg gode liv og bidra med sine ressurser.»
-Fagets relevans og sentrale verdier-

Workshop 1:

Mål for opplæringa

Grupper

- Antall per gruppe, ca 4-5 (samme grupper hele dagen og i morgen)
- Finn et bord med nivået du jobber på
- Dere har fått tilsendt [oppgaver](#) på e- post
- Det ligger også oppgaver i papirformat ved..

Tidsplan tirsdag

- Kl. 11.30: Ny læpeplan: sentrale endringer og litt bakgrunn
- Kl. 12.00: Introduksjon til worshop 1
- Kl. 12.15: Pause
- Kl. 12.30: Worshop 1
- Kl. 13.15: Lunsj
- Kl. 14.15: Introduksjon til worshop 2
- Kl. 14.30: Worshop 2
- Kl. 15.00: Pause
- Kl. 15.15: Introduksjon til worshop 3
- Kl. 15.45: Worshop 3
- Kl. 17.00: Ferdig for dagen

Introduksjon til workshop 2: Deltakerens erfaringsbakgrunn, behov, ressurser og framtidsplaner

---

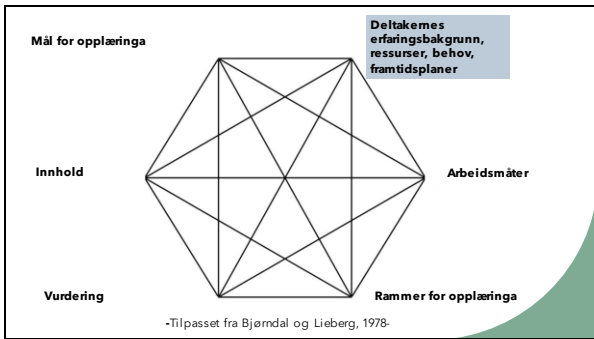

Deltakernes erfaringer, ressurser, behov og framtidsplaner

«Deltakernes medbrakte kompetanse og erfaringer, ulike kulturelle bakgrunn og flerspråklige ressurser skal anerkjennes og danne grunnlag for videre læring»

-Fagets relevans og sentrale verdier-

Deltakernes erfaringer, ressurser, behov og framtidsplaner

«For at opplæringen skal bli effektiv, må den ta utgangspunkt i deltakernes erfaringsbakgrunn, behov, ressurser og framtidsplaner»

-Kartlegging og vurdering-

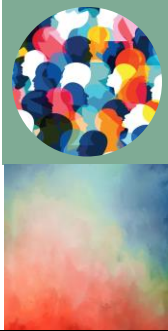

Deltakernes erfaringer, ressurser, behov og framtidspaner

«For at opplæringen skal bli effektiv, må den ta utgangspunkt i deltakernes erfaringsbakgrunn, behov, ressurser og framtidspaner»

-Kartlegging og vurdering-

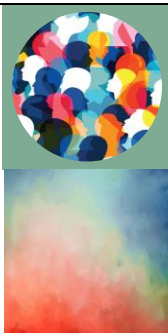

Deltakernes erfaringer, ressurser, behov og framtidspaner

«Deltakere skal blant annet kunne trekke veksler på egne flerspråklige og flerkulturelle ressurser i språklæringen»

-Kjerneelementet språklæring-

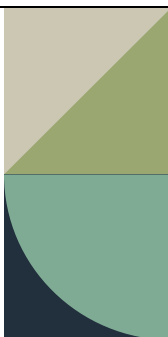

Voksne lærende har behov for å se direkte anvendelsesmuligheter for det de lærer. Personlig relevans og opplevd nytteverdi påvirker motivasjonen sterkt.

- Wahlgren, 2010-

Våre identitetsprosjekter, våre forestillinger om hvem vi ønsker å være i framtiden, styrer investeringene våre i språklæringsarbeid.

- Norton, 2013-

Kjenner du deltakerne dine så godt at du kan spille på deres erfaringsbakgrunn, ressurser, behov og framtidsplaner i læringsarbeidet?

Trenger ikke å være så vanskelig..

Eksempel:

- Alle i praksis med behov for å forstå beskjeder og instruksjoner
- Flere med praksis som innebar kjøkkenarbeid
- Sosial gjeng som stadig kom inn på temaer relatert til mat og måltider
- Mange med arabisk som morsmål - støttespråk

Workshop 2
**Deltakernes
erfaringsbakgrunn,
ressurser, behov og
framtidspaner**

**Tidsplan
tirsdag**

- Kl. 11.30: Ny læpeplan: sentrale endringer og litt bakgrunn
- Kl. 12.00: Introduksjon til workshop 1
- Kl. 12.15: Pause
- Kl. 12.30: Workshop 1
- Kl. 13.15: Lunsj
- Kl. 14.15: Introduksjon til workshop 2
- Kl. 14.30: Workshop 2
- Kl. 15.00: Pause
- Kl. 15.15: Introduksjon til workshop 3
- Kl. 15.45: Workshop 3
- Kl. 17.00: Ferdig for dagen

**Introduksjon til workshop 3:
Innhold og arbeidsmåter**

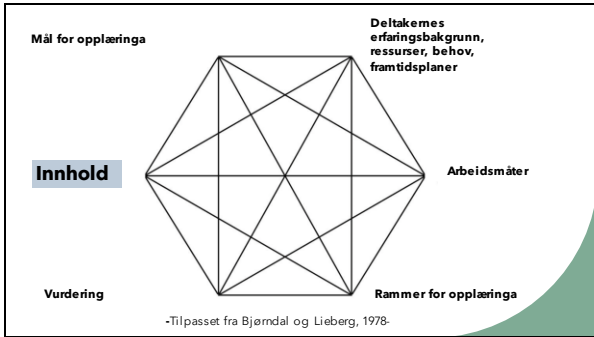

Innhold nivå A2			
Personlig domene	Offentlig domene	Oppføringsdomenet	Arbeidsdomenet
<ul style="list-style-type: none"> • Familie og beforretning • Personlig økonomi • Livsstil og kosthold • Livssyn, tradisjoner og skikk og bruk • Frind • Sosiale medier og nettverk 	<ul style="list-style-type: none"> • Høytider og feiringar • Årsgang i store medier: tall, bilder, lyd, film, animasjon, lyd og språk • Offentlige møteplasser (for eksempel Nav, politikk og sjøkassa) • Kildesortering • Kulturbidrag i skolemiljøet 	<ul style="list-style-type: none"> • Skolen i Norge, skolefag og arbeidsmåter • Samarbeid skole – hjem • Utdanningsmuligheter i Norge • Læringsmuligheter 	<ul style="list-style-type: none"> • Virkesområder i Norge • Jobbøking og CV • Jobbintervjuets rolle • Kultur, roller og forventninger i arbeidslivet • Uformelle regler i arbeidslivet • Arbeidsavtaler • Trosskilt • Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

**Tverrfaglige temaer
-overordnede
tematiske rammer**

1. Folkehelse og livsmestring
2. Demokrati og medborgerskap

Folkehelse og livsmestring

Temaet folkehelse og livsmestring skal gi deltakerne mulighet til å utvikle norskerferdigheter, til å ivareta familieliv og egen og eventuelle barns psykiske og fysiske helse, til å ta gode helsevalg og til å ivareta egne behov og egen økonomi. Dette innebærer blant annet å ha norskerferdigheter til å holde seg informert om helserelaterte temaer, til å kommunisere rundt tanker, følelser, erfaringer og behov og til å uttrykke egen identitet. Temaet folkehelse og livsmestring handler også om hvilke norskerferdigheter deltakerne trenger for å ivareta sin egen livssituasjon i Norge, gjennom deltakelse i opplæring og utdanning, i arbeidslivet, i kultur- og fritidsaktiviteter, i kontakt med offentlige tjenester og i ulike sosiale fellesskap. Utviklingen går fra å kunne kommunisere i personlige og dagligdagse situasjoner på nivå A1 og A2 til å kunne kommunisere om mer abstrakte og generelle problemstillinger på nivå B1 og B2.

Demokrati og medborgerskap

Temaet demokrati og medborgerskap skal gi deltakerne mulighet til å utvikle norskerferdighetene de trenger for å delta i og videreutvikle demokratiet. Dette innebærer å kunne bruke norsk språk til å skape mening, samhandle med andre, uttrykke synspunkter og ideer og medvirke aktivt i lokalsamfunn, jobb og utdanning/opplæring. Deltakerne skal utvikle norskerferdigheter som gjør det mulig å holde seg informert om relevante temaer knyttet til sosiale, økonomiske, geografiske og miljømessige forhold i samfunnet og delta i samtaler og diskusjoner om disse temaene. Språkhandlingene kan være hentet fra konkrete og dagligdagse situasjoner på nivå A1 og A2. På nivå B1 og B2 skal deltakerne også kunne håndtere mer allmenne temaer.

Nivåbeskrivelse A2

På nivå A2 kan deltakeren forstå klart, enkelt språk og uttrykke seg enkelt om kjente emner knyttet til egen person, nære omgivelser, opplæring og arbeids- og samfunnsliv. Deltakeren kan delta i enkle, kjente samhandlingssituasjoner dersom samhandlingspartnerne tilpasser språket og er innstilt på å hjelpe.

A2 muntlig

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne bruke enkle fraser og setninger for å snakke om kjente emner knyttet til eget liv, opplæring og arbeid. Deltakeren skal kunne delta i enkle, kjente muntlige samhandlingssituasjoner i dagliglivet når samtalepartneren snakker langsomt og tydelig og er innstilt på å hjelpe.

Deltakeren skal kunne

- delta i enkle samtaler om hendelser, opplevelser og praktiske gjøremål i dagligdage samhandlingssituasjoner

---

Innholdsdimensjonen i faget er dermed mer åpen enn før..

- Gir fleksibilitet i opplæringa
- Lærere og profesjonsfelleskap blir sentrale ift. å velge temaer som er relevante for deltakerne

---

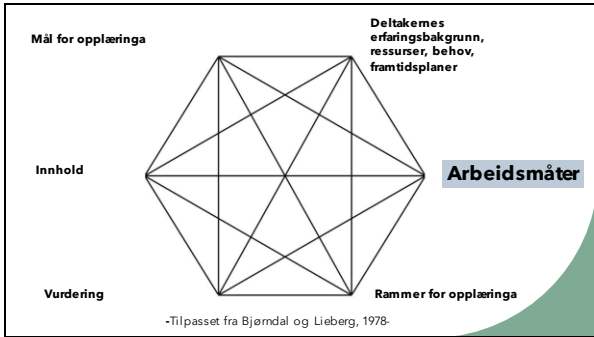

Språklæringssynet i læreplanen

"Rammeverket legger til grunn at språk utvikles gjennom deltakelse i kommunikasjon og samhandling i varierte og meningsfulle sammenhenger."

-Språkkompetanse og språklæring-

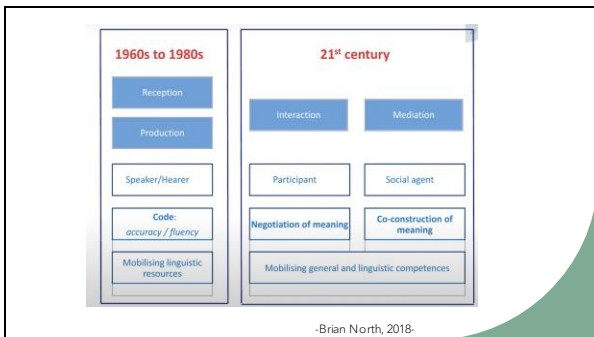

Above all,

- **purposeful, collaborative TASKS**, whose primary focus is not language

-Brian North, 2018-

Kompetanseforståelsen i læreplanen

«Kompetanse forstås som det å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner.

Kompetanse innebærer å forstå og ha evne til refleksjon og kritisk tenkning»

-Språkkompetanse og språkføring, Ip-

Baklengs planlegging av læringsaktiviteter

Hvilket innhold og hvilke arbeidsmåter er hensiktsmessige for at akkurat disse deltakerne skal klare å mestre denne språkhandlingen?

← **Deltakeren skal kunne forstå hovedinnholdet i korte, enkle meldinger, beskjeder, instruksjoner og tids- og stedspanvisninger.**

(Lytte, A2)

Eksempel: innhold og arbeidsmåter

Workshop 3:
Innhold og arbeidsmåter

Tidsplan
tirsdag

- _____ Kl. 11.30: Ny læreplan: sentrale endringer og litt bakgrunn
- _____ Kl. 12.00: Introduksjon til workshop 1
- _____ Kl. 12.15: Pause
- _____ Kl. 12.30: Workshop 1
- _____ Kl. 13.15: Lunsj
- _____ Kl. 14.15: Introduksjon til workshop 2
- _____ Kl. 14.30: Workshop 2
- _____ Kl. 15.00: Pause
- _____ Kl. 15.15: Introduksjon til workshop 3
- _____ Kl. 15.45: Workshop 3
- _____ Kl. 17.00: Ferdig for dagen

**Introduksjon til workshop 4:
Vurdering**

**Tidsplan
onsdag**

- Kl. 08.30: Fortsettelse gruppearbeid fra i går
- Kl. 09.15: Pause
- Kl. 09.30: Introduksjon til workshop 4
- Kl. 09.45: Workshop 4
- Kl.: 10.15:Pause
- Kl. 10.25: Oppsummering og avslutning
- Kl. 11: Lunsj/ pause

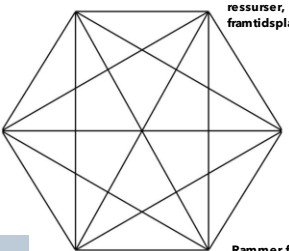

Mål for opplæringa

Deltakernes erfaringsbakgrunn, ressurser, behov, framtidsplaner

Innhold

Arbeidsmåter

Vurdering

Rammer for opplæringa

-Tilpasset fra Bjørndal og Lieberg, 1978.

Vurdering i læreplanen

"Konkrete og systematiske tilbakemeldinger til deltakerne underveis i opplæringen, der det går fram både hva deltakerne mestrer, og hva de bør øve mer på, virker bevisstgjørende og motiverende."

(Kartlegging og vurdering, lp)

Vurdering i læreplanen

"(...) Slik underveisvurdering gir også læreren et grunnlag for å justere progresjon, arbeidsmåter, innhold og mål for opplæringen underveis i løpet."

(Kartlegging og vurdering, lp)

Å vurdere oppnåelse av kompetansemål

- Hvordan vurderer vi deltakernes oppnåelse av kompetansemål?
- Vil den nye kompetanseforståelsen ha betydning for hvordan vi vurderer?
- Får deltakerne mulighet til å vise kompetansen sin på flere og varierte måter?
- Er dette noe vi har lite erfaring med? Kapitteltestene er jo mye brukt..

Refleksjon:
Hvor styrende skal norskprøvene være for vurderingspraksisen på fagfeltet vårt?

"Faget skal bidra til at de lærer språket de trenger for å ta aktivt del i det norske samfunnet, skape seg gode liv og bidra med sine ressurser."

Workshop 4:
Vurdering

Oppsummering

Vi deler oppleggene med hverandre, ca 10 minutter per gruppe

Gi respons på det de andre gruppene legger fram - gjerne med referanse til læreplanen!

Veien videre...
Gjennomføre oppleggene...
Tilbakemeldinger fra deltakerne..
Evaluering med kollegene...
Også prøve igjen...

Takk for i dag!

Kontakt: Marlene.hergarden@etjensved.kommune.no
Prosjetside: <https://www.facebook.com/profile.php?id=101579746577214>
